

616/Sans

UG/5th Sem/SANH-DSE-T-01/22

U.G. 5th Semester Examination - 2022

SANSKRIT

[HONOURS]

Discipline Specific Elective [DSE]

Course Code : SANH-DSE-T-01

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. Answer any **ten** questions in Sanskrit and in Devanāgarī Scripts: 2×10=20

यथेच्छं **दशानां** प्रश्नानामुत्तराणि सुरगिरा देवनागरीलिप्या चोपस्थापनीयानि :

- a) यथार्थानुमानस्यैकमुदाहरणमुपस्थाप्यताम्।
- b) आन्वीक्षिकीशास्त्रस्यापरं नामद्वयं लिख्यताम्।
- c) कः पक्षः अनुमाने? तदुदाहरणं किम्?
- d) तर्कसंग्रहस्य कः रचयिता? तर्कसंग्रहदीपिका केन रचिता?
- e) को नामोपनिषद्? तस्य भेदान् नामतः लिख।
- f) पञ्चावयवव्यायस्य पञ्चावयवाः क्रमतः लिख।
- g) कथाः कतिविधाः? काश्च ताः?

[Turn Over]

- h) को नाम न्यायाभासः? तदुदाहरणं किम्?
- i) निग्रहस्थानस्य एकम् उदाहरणं प्रयच्छ।
- j) का नाम वित्तण्डा?
- k) न्यायदर्शने मोक्षपुण्योक्तिर्नेन कति पदार्थाः स्वीकृताः? तेषां चतुर्णां नामानि लेखितव्यानि।
- l) कः वादी? कश्च प्रतिवादी?
- m) का नाम अन्वीक्षा?
- n) चतुर्णां नैयायिकानां नामानि लिख।

2. Answer any **four** questions of the following:

$$5 \times 4 = 20$$

अधोलिखितप्रश्नानां **चतुर्णां** समाधानं प्रदेयम् :

- a) What is परिषद्? What is its utility? What are its varieties?
- b) Explain with proper examples: पञ्चावयवविन्यायः।
- c) What is व्याप्तिः? Give an example. What are its varieties?
- d) What is वादमर्यादा?
- e) Write a note on: परामर्शः।
- f) What is the definition of छलम्? Describe its varieties.

3. Answer any **two** of the following questions. One must be written in Sanskrit language with Devanāgarī Script):

$$10 \times 2 = 20$$

अधोलिखितानां प्रश्नानां यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्। तयोरेकोऽवश्यं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च लेखनीयम् :

- a) किं नाम अनुमानम्? अनुमानस्य प्रकारान् सोदाहरणम् आलोचयत।
2+8=10
- b) को नामोपाधिः? उपाधेः भेदान् लिख। कस्तर्कः? उपाधिना सह तर्कस्य के भेदाः?
3+2+2+3=10
- c) किं नाम निग्रहस्थानम्? तस्य कति भेदाः विद्यन्ते? तेषु भेदेषु भेदद्वयं सोदाहरणमालोचनीयम्।
2+2+6=10
- d) को नाम वादः? तस्य कति भेदाः विद्यन्ते? वादस्योपायान् संक्षेपेण विशदीकुरु।
2+2+6=10
- e) आन्वीक्षिकीविद्यायाः का उपयोगिता विद्यते आलोच्यताम्। 10